

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Natuurontwikkeling Dannemeer, Groningen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

11 januari 2010 / rapportnummer 2142-47

1. OORDEEL OVER HET MER

Dienst Landelijk Gebied Groningen (DLG) heeft het voornemen om in het gebied Dannemeer 616 hectare landbouwgebied her in te richten en te ontwikkelen tot natuur. Het Dannemeer is de laatste schakel in het Strategisch groenproject Midden-Groningen. Om de natuurontwikkeling mogelijk te maken, wordt het bestemmingsplan van de gemeente Slochteren gewijzigd en is een ontgrondingvergunning nodig van de provincie Groningen. Voor de besluitvorming over de bestemmingsplanwijziging en de ontgrondingvergunning wordt de milieueffectrapportage (m.e.r.)-procedure¹ doorlopen. Het gaat in dit geval om een m.e.r. waarbij de procedures voor plan-m.e.r. en besluit-m.e.r. worden gecombineerd. De provincie Groningen treedt op als coördinerend bevoegd gezag.

De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie voor besluitvorming in het MER aanwezig is. Het MER geeft inzicht in de beoogde activiteit en de effecten zijn goed in beeld gebracht.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht en worden enkele aanbevelingen gedaan voor het vervolgtraject.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL EN AANBEVELINGEN VOOR HET VERVOLG

De beschrijving van de effecten is vooral gebaseerd op het uitblijven van negatieve gevolgen van het voorgenomen alternatief en weinig op de positieve gevolgen en kansen voor natuurontwikkeling. De effectbepaling bevat volgens de Commissie verschillende onzekerheden.

Het beoogde oermoeras kan zich alleen ontwikkelen als er naast opbouw van moeras ook afbraakprocessen aanwezig zijn (definitie oermoeras). Deze processen vinden alleen plaats als er voldoende dynamiek is, zoals doorstroming, verwaaiing, overstroming en begrazing. Dit vraagt om een dynamisch peilbeheer en uit het MER blijkt niet hoeveel doorstroming, fluctuatie en diepte in het peilbeheer geleverd worden. Deze informatie is nodig om te voorkomen dat het moeras dichtgroeit, waardoor het gebied zich mogelijk uiteindelijk zal ontwikkelen tot bos.

Omdat bos afwijkt van het gekozen moerasdoel zal vervolgens de neiging bestaan om dit te gaan kappen. Een dergelijk ingrijpen, leidt niet alleen tot hoge kosten in de toekomst, maar past tevens niet in de gekozen doelstelling van een begeleid natuurlijk systeem. Kiezen voor een begeleid natuurlijk type betekent namelijk dat er integraal beheerd wordt zonder vegetatiegerichte maatregelen². De natuurlijke processen zelf moeten voor de variatie zorgen. Als dit laatste niet voldoende plaatsvindt zal er budget moeten zijn voor beheersmaatregelen op lange termijn. Wanneer de beschikbaarheid van middelen voor beheer op lange termijn een onzekere factor is, adviseert de Commissie te onderzoeken of een optimalisatie van het plan leidt tot een beter evenwicht tussen natuurontwikkeling en beheerskosten.

¹ Voor technische informatie over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie, samenstelling van de werkgroep en een overzicht van de door initiatiefnemer aangeleverde stukken wordt verwezen naar Bijlage 1. In Bijlage 2 is een overzicht van de zienswijzen opgenomen.

² Bal e.a., 2001.

Hierbij zouden ruimtelijk uitgangspunten gehanteerd kunnen worden waarbij de specifieke kenmerken, zoals het contrast tussen de openheid van het middegebied en de beslotenheid van de dekzandrug, recht gedaan worden en de ontwikkeling daarvan past in de karakteristiek van deze omgeving. Op basis hiervan kan het hoofddoel moeras, geoptimaliseerd worden voor de twee moerastypen die op deze ondergrond mogelijk zijn, namelijk een oermoeras en een veenmoeras. Het eerste type krijgt zijn diversiteit door variatie in dynamiek, het tweede door variatie in veenvorming en verlanding, voor welke de kattenklei een prima ondergrond vormt.

- De Commissie adviseert om ten behoeve van verdere besluitvorming rekening te houden met bovengenoemde kanttekeningen en het te kiezen alternatief verder te optimaliseren om zowel het natuurdoel moeras, als het beheerdoel begeleid natuurlijk systeem te bereiken. In deze afweging dient het beschikbaar zijn van middelen voor beheer op lange termijn meegewogen te worden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing besluit-MER

Initiatiefnemer: Dienst Landelijk Gebied Groningen

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen (coördinerend)

Besluit: wijziging bestemmingsplan en ontgrondingvergunning

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C16.1, C09.0

Activiteit: landbouwgebied herinrichten en ontwikkelen tot natuurgebied

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in het Dagblad van het Noorden van 2 augustus 2008

aanvraag richtlijnenadvies: 25 juli 2008

ter inzage legging startnotitie: 4 augustus t/m 15 september 2008

richtlijnenadvies: 25 september 2008

richtlijnen vastgesteld: 7 oktober 2009

kennisgeving MER in Dagblad van het Noorden van 19 oktober 2009

ter inzage legging MER: 19 oktober t/m 30 november 2009

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 15 oktober 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 11 januari 2010

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. G.J.H. Elbertsen (werkgroepsecretaris)

ir. D.A. Boogert

ir. G. van Ee

drs. S.R.J. Jansen

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.10 van de Wet milieubeheer en de vastgestelde richtlijnen voor het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- MER Natuurontwikkeling Dannemeer, Arcadis, 4 juni 2009;
- Wijzigingsplan bestemmingsplan buitengebied herziening 1997, Natuurgebied Dannemeer Fase 1, voorontwerp, gemeente Slochteren, juni 2009;
- Quick Scan Natuurwetgeving Herinrichting Dannemeer, Arcadis, 17 december 2008.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, Amersfoort
2. Waterschap Hunze en Aa's, Veendam
3. Mts. M.P. Pestman en L.J. Pestman-Jager, Schildwolde
4. Bout Everes Advocaten, namens H. Pimmelaar en Mts. Pimmelaar-de Boer, Schildwolde

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Natuurontwikkeling Dannemeer, Groningen

Dienst Landelijk Gebied Groningen (DLG) heeft het voornemen om in het gebied Dannemeer 616 hectare landbouwgebied her in te richten en te ontwikkelen tot natuur. Het Dannemeer is de laatste schakel in het Strategisch groenproject Midden-Groningen. Voor de besluitvorming over de bestemmingsplanwijziging en de ontgrondingvergunning wordt de milieueffectrapportage (m.e.r.)-procedure doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2897-2

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

